

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/7/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618200119
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5618200119.12

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého D. K., nar. X. X. XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky K. K., nar. X. X. XXXX, trvale bytom Y. XXX/XXA, G., okres B. C., zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, a otca W. K., nar. X. X. XXXX, trvale bytom T. XXX/X, B. C., zastúpeného advokátkou JUDr. Tamarou Maďarovou, so sídlom Štúrova 1036/32, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti a o návrhu matky na zvýšenie výživného, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie: Matke sa až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 1P/7/2018, ukladá povinnosť zdržať sa premiestnenia maloletého D. K., nar. X. X. XXXX, tým, že zmení jeho aktuálne bydlisko v obci G. do inej obce.

II. Súd z a č í na konanie o nezhode rodičov v otázke premiestnenia maloletého D. K., nar. X. X. XXXX.

III. Súd u s t a n o v u j e Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, za kolízneho opatrovníka pre maloletého D. K., nar. X. X. XXXX, na jeho zastupovanie v konaní o nezhode rodičov ohľadne premiestnenia maloletého.

odôvodnenie:

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 16. 1. 2018 návrh na zmenu úpravy styku s maloletým D. K., nar. X. X. XXXX, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 1P/7/2018, a ktorým sa domáhal zmeny rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4P/63/2013-16 zo dňa 23. 10. 2013. Žiadal upraviť styk s maloletým synom na každý nepárny víkend v čase od piatku 16.00 hod. do nedele 18.00 hod. počas vianočných i veľkonočných sviatkov. Dňa 17. 1. 2018 podala matka návrh zvýšenie výživného pre maloletého D. K., nar. X. X. XXXX, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 1P/9/2018. Uznesením sp. zn. 1P/7/2018 zo dňa 2. 2. 2019 súd spojil návrhy rodičov na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 1P/7/2018. V priebehu konania doručil otec zmenu svojho návrhu. Žiada zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v týždňových intervaloch.

2. Elektronickým podaním doručeným dňa 4. 5. 2020 predložil otec súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd matke uložil povinnosť zdržať sa premiestnenia maloletého zmenou bydliska z obce G., okres B. C.. Ako dôvod uviedol, že na základe e-mailu právnej zástupkyne matky zo dňa 1. 3. 2020 sa prvýkrát od matky dozvedel, že sa plánuje aj maloletým synom odsťahovať mimo obvyklého bydliska, do C.. Uvedenú skutočnosť matka potvrdila na pojednávaní súdu dňa 10. 3. 2020, keď uviedla, že má v pláne sa sťahovať do rodinného domu svojho priateľa, ktorý sa nachádza v T. L. P., v okrese C.. Maloletý sa pred ním vyjadril, že sa nechce sťahovať, chce ostať bývať tu, kde chodí do školy. Tiež mu povedal, že keby si mal vybrať, radšej by býval u neho, ako otca, a ku matke by chodil na víkendy. Maloletý sa tieto skutočnosti bojí povedať matke, aby opäť nedostal trest.

Otec poukázal na to, že už v písomnom podaní, označenom ako návrh, zo dňa 6. 3. 2020, vyslovil svoj nesúhlas s tým, aby sa matka s dieťaťom presťahovala mimo terajšieho bydliska. Matka sa v tejto veci, nie bežnej, správa a koná svojvoľne, nerešpektuje jeho názor. Presťahovanie dieťaťa by bolo v rozpore s jeho záujmami, došlo by k pretrhnutiu väčšiny sociálnych väzieb, ktoré si maloletý počas svojho života vybudoval. Taktiež by bolo v rozpore so samotným želaním maloletého. Otec vyjadril záujem aktívne sa podieľať na výchove svojho maloletého dieťaťa, v čom mu matka doteraz bránila. So zmenou bydliska maloletého dieťaťa jednoznačne nesúhlasí.

3. Podľa § 111 písm. h) Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť.

4. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 35 ZR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

14. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci uloženia povinnosti matke zdržať sa premiestnenia maloletého. Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa takéhoto druhu neodkladného opatrenia, preto je potrebné pri rozhodnutí o návrhu otca vychádzať zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (otca).

15. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7P/173/2012 zo dňa 24. 1. 2013 bolo manželstvo rodičov dieťaťa rozvedené a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu v sume 110,- eur mesačne. Ďalším rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 4P/63/2013-16 zo dňa 23. 10. 2013 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol upravený styk otca s dieťaťom. Predmetom tohto konania je návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti (zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov) a návrh matky na zvýšenie výživného. Novým návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa otec domáha uloženia povinnosti matke zdržať sa premiestnenia maloletého z miesta jeho aktuálneho bydliska do mesta C.. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Vo všeobecnosti, v rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Matka sa na poslednom pojednávaní, konanom dňa 10. 3. 2020, vyjadrila, že v blízkej dobe sa plánuje presťahovať spolu s maloletým do C.. Podľa jej vyjadrenia, maloletý sa na sťahovanie teší. Naopak, otec na pojednávaní uviedol, že maloletý mu povedal, že sa presťahovať nechce, a bojí sa to povedať matke. Otec so zmenou bydliska maloletého nesúhlasí, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tvrdí, že premiestnenie maloletého je v rozpore s jeho záujmami. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 17. 4. 2020 je zrejme, že maloletý vyjadril pranie byť v starostlivosti oboch rodičov, a to v týždenných intervaloch. Je nepochybné, že vzťahy medzi rodičmi sú vyhrotené do takej miery, že títo nie sú schopní sa medzi sebou dohodnúť a spolupracovať v otázke starostlivosti o maloletého, aktuálne najmä ohľadne presťahovania sa dieťaťa do inej obce. Súd zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, pričom pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. O bežných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, ktorými sú záležitosti vznikajúce pri uspokojovaní každodenných potrieb dieťaťa, sú oprávnení rozhodovať obaja rodičia samostatne. Na druhej strane, podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa, musia byť vždy schválené oboma rodičmi. Ustanovenie § 35 ZR obsahuje len demonštratívny výpočet podstatných záležitostí maloletého dieťaťa, preto súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku, ako uvedenú v tomto zákonnom ustanovení. Pre posúdenie, či ide o vec bežnú alebo podstatnú, je potrebné vyhodnotiť, či nezhoda rodičov v konkrétnej veci môže alebo nemôže zásadným spôsobom ohroziť skutočný záujem maloletého dieťaťa. Zmena bydliska dieťaťa a jeho presťahovanie do okresu C. je zjavne potrebné

posudzovať ako podstatnú vec týkajúcu sa maloletého, o ktorej majú rozhodnúť spoločne obaja rodičia. V tomto prípade by sa so zmenou bydliska spájala aj zmena školy, ktorú má maloletý navštevovať, ako i zmena mimoškolských aktivít. Zároveň by táto zmena zásadným spôsobom vplývala na styk dieťaťa s otcom.

16. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že v danej veci boli splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd mal osvedčené, že pomery účastníkov si vyžadujú okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Presťahovaním maloletého dieťaťa na základe jednostranného rozhodnutia matky by v danom štádiu potenciálne mohlo dôjsť k ohrozeniu záujmov maloletého. Záujem dieťaťa nie je v žiadnom prípade možné stotožňovať s individuálnymi predstavami rodičov o realizácii výkonu svojich rodičovských práv. Dokazovanie v danom štádiu konania nie je ukončené, k otázke týkajúcej sa premiestnenia bydliska maloletého má právo vyjadriť sa aj otec. Preto súd zastáva stanovisko o existencii potreby bezodkladnej úpravy pomerov dieťaťa, a to v danom štádiu jeho ponechaním v doterajšom prirodzenom prostredí, v obci G., okrem iného aj v záujme skončenia tohto školského roku v škole, kde absolvoval vyučovanie doposiaľ, bez prerhnutia väzieb tesne pred ukončením ročníka. Zachovanie kontinuity procesu výučby najmenej do ukončenia školského roka je v záujme stabilizácie pomerov maloletého ako žiaka. V rámci samotného konania vo veci samej vznikla potreba doplnenia dokazovania v záujme rozhodnutia súdu v čo najlepšom záujme maloletého D.. Keďže súd v danom štádiu považuje návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný, matke týmto rozhodnutím uložil povinnosť dočasne zdržať sa premiestnenia dieťaťa do inej obce, než v ktorej maloletý aktuálne býva (výrok I.). Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia.

17. Predmetom konania vo veci samej je návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého a návrh matky na zvýšenie výživného. Na základe vyššie popísaných skutočností a v súlade so zásadou hospodárnosti konania súd v tomto uznesení, bez návrhu, rozhodol o začatí konania o nezhode rodičov ohľadne premiestnenia maloletého (výrok II.) a súčasne dieťaťu v súlade s § 31 ods. 2 ZR ustanovil kolízneho opatrovníka (výrok III.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu, vo výroku I., možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).

Proti tomuto uzneseniu, vo výroku II. a III., odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).